

Lars Slingerland DVM,
Saskia Schiereck BSc

MSD Animal Health
Nederland

Saskia.schiereck@
merck.com

DR. FACEBOOK AAN DE BALIE, WAT NU?

Het gebeurt regelmatig dat medewerkers van dierenartsenpraktijken geconfronteerd worden met negatieve adviezen op sociale media. Daarin wordt bijvoorbeeld preventieve zorg als gevaarlijk en/of overbodig bestempeld. Soms is de waarschuwing algemeen, soms betreft het specifieke waarschuwingen voor bepaalde medicijnen of vaccins. Dit soort berichten worden soms onderschreven door fokkers of zelfbenoemde diergezondheidsspecialisten. Hoewel officiële veterinaire- of overheidsinstanties deze berichten niet bevestigen, veroorzaken ze veel onrust bij diereigenaren. Logisch, men wil toch het beste voor zijn dier? De hoeveelheid aan informatie over diergezondheid op internet is enorm. Het filteren van de juiste informatie is voor een leek onmogelijk. Voor veel diereigenaren is dat een reden tot navraag bij de eigen dierenarts. Dat laatste is natuurlijk precies wat u wilt. Het geeft aan dat de diereigenaar verwacht de juiste informatie bij de eigen dierenartsenpraktijk te vinden. Soms zijn de vragen erg kritisch en de beweringen heel stellig. Wat heeft de eigenaar nodig om hem gerust te stellen en hoe kunt u hem of haar het beste advies meegeven?

Zes stappen

Elk gesprek heeft een ideale volgorde, zo ook het geruststellende gesprek. De volgende zes stappen helpen het gewenste effect te bereiken:

1. Laat u zich uitgebreid informeren

Stel vragen over het gemelde verhaal. Waar heeft de eigenaar het bericht gelezen of gehoord? Wie of welke organisatie onderschrijft deze informatie? Bekijk de informatie of schrijf op waar deze vandaan komt. Vraag bijvoorbeeld ook hoe de eigenaar de betrouwbaarheid van deze informatie inschat.

Let op: Is het een mogelijke bijwerking bij het eigen dier? Altijd melden. Zie hieronder: Farmacovigilantie.

2. Krijg de zorg van de eigenaar helder en neem deze serieus

De eigenaar komt met een zorg, neem deze serieus. Ook al weet of gelooft u dat deze zorg onterecht is, laat de eigenaar goed uitleggen waarover hij zich zorgen maakt. Pas

als de eigenaar het idee heeft dat u begrijpt waar precies zijn zorg ligt, zal hij of zij uw uitleg of geruststelling serieus nemen. Pas dan voelt hij of zij zich gehoord. Stel vragen en check: "Dus als ik het goed begrijp, maakt u zich door deze verhalen nu zorgen over de bijwerkingen van het middel X bij uw huisdier Tommie?"

3. Complimenteer de eigenaar

Bevestig dat de eigenaar het juiste gedaan heeft; namelijk de informatie en zorg delen met de dierenartsenpraktijk.

4. Controleer (indien het nieuwe berichten betreft) de inhoud

Doe bijvoorbeeld navraag bij leverancier, collega's, de beroepsvereniging of faculteit.

5. Geef uw oordeel over de informatie als professional

Bijvoorbeeld; Deze informatie lijkt mij onjuist/onvolledig/onterecht.

Geef de eigenaar aan waarom u tot deze conclusie bent gekomen. Leg uit waarom u zelf overtuigd bent van uw oordeel en wat u gedaan heeft om de informatie te controleren op juistheid. Wees zo mogelijk duidelijk, stellig en deel uw persoonlijke ervaring. Belangrijk: Laat uw praktijkteam de reactie onderling afstemmen zodat iedereen in de praktijk dezelfde overtuiging heeft en hetzelfde advies geeft.

6. Tot slot: Geef de eigenaar uw beste advies

Geef eventueel de juiste informatie van uw praktijk mee op schrift. Zo is de eigenaar gerustgesteld over wat *niet* verstandig is om te doen, maar ook wat wel verstandig is om te doen. Check of de eigenaar gerustgesteld is.

Farmacovigilantie

De werking en bijwerking van een diergeneesmiddel zijn met elkaar verbonden. Wie diergeneesmiddelen voorschrijft/gebruikt, moet zich realiseren dat er een risico bestaat op ongewenste neveneffecten.

Diergeneesmiddelen zijn tijdens het registratieproces uitgebreid onderzocht op veiligheid. Eventuele bijwerkingen die hierbij waargenomen zijn, staan vermeld in de bijsluiters. Maar soms kunnen er bij gebruik in het veld andere bijwerkingen

optreden. Bijvoorbeeld overgevoeligheid van een specifieke groep dieren voor een werkzame stof, zoals ivermectine bij Collies. Daarom is er een continue monitoring van bijwerkingen. Deze monitoring wordt farmacovigilantie genoemd.

Een bijwerking is een onbedoelde en ongunstige reactie die optreedt na gebruik (on-label of off-label) van een diergeneesmiddel. Hieronder vallen ook een vermoedelijk gebrek aan verwachte werkzaamheid en schadelijke reacties bij mensen na blootstelling aan een diergeneesmiddel.

Dierenartsen zijn wettelijk verplicht om uiterlijk binnen 15 dagen elke vermoedelijke ernstige of onverwachte bijwerking te melden. Deze verplichting geldt ook voor een vermoedelijke bijwerking bij mensen, bij een vermoedelijke verminderde werking of bij het ontbreken van de gestelde werking.

Meldingen van mogelijke bijwerkingen zijn onmisbaar voor een veilig diergeneesmiddelengebruik. Het verzamelen van zoveel mogelijk relevante informatie is hierbij belangrijk. Zonder meldingen uit de praktijk komt er geen nieuwe kennis beschikbaar over een veilig gebruik van diergeneesmiddelen. Melden is onderdeel van professioneel handelen en hoort bij een goede praktijkuitoefening.

Mogelijke bijwerkingen kunt u melden bij de registratiehouder van het betreffende diergeneesmiddel of bij de registratieautoriteiten. In Nederland is dat het aCBG-BD. De registratiehouder probeert zoveel mogelijk informatie te verzamelen en ondersteunt u zo nodig en waar mogelijk met aanvullend onderzoek. Hiermee wordt getracht zoveel mogelijk duidelijkheid te krijgen over de achtergrond van de klachten en de mogelijke relatie daarvan met diergeneesmiddelengebruik. De registratiehouder geeft meldingen van mogelijke bijwerkingen altijd door aan het aCBG-BD, onafhankelijk van de ingeschatte relatie tot het gebruik van het betreffende diergeneesmiddel. Ook kan de registratiehouder u advies geven over de behandeling van de reactie en toekomstig gebruik van het diergeneesmiddel bij het dier met reactie.

De registratieautoriteit (aCBG-BD) analyseert uw melding op mogelijke causaliteit en neemt zo nodig actie. In individuele gevallen kan het moeilijk zijn een causaal verband aan te tonen, dan wel te verwerpen. Daarom is het van belang dat u bijwerkingen altijd meldt. De registratieautoriteit analyseert de totale (EU) database met (vermoedelijke) bijwerkingen, onder andere op patronen. Hierdoor ontstaat een beter beeld van het bijwerkingenprofiel van een diergeneesmiddel of, bijvoorbeeld van interacties tussen verschillende diergeneesmiddelen. Als er een relatie wordt vastgesteld of vermoed, kan dit bijvoorbeeld leiden tot aanvullende studies of extra waarschuwingen en aanpassingen van de bijsluiter. In extreme gevallen kan de registratie van het diergeneesmiddel worden ingetrokken.